

88959
ΚΑΑ

ΑΝΤ. Δ. ΚΑΤΖΟΥΡΟΣ
ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ
ΣΟΥΒΕΝΙΡ

καλοκαίριος 1915
ΑΝΤ. Δ. ΚΑΤΣΟΥΡΟΥ

ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ

ΣΟΝΕΤΤΑ ≡

Σ' ΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΟ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟ ΜΑΝΟ ΑΦΙΕΡΩΘΟΥΝΤΑΙ

ΧΑΝΙΑ-ΚΡΗΤΗΣ
ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ «ΝΕΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ»

1915

Καλοκαίριος Απρ.

ΑΝΤ. Δ. ΚΑΤΖΟΥΡΟΥ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— ΧΑΝΙΩΝ —
Αύθ. αριθ. 1614
Χρονολ. Εισαγ. 30-8-1954
Είδος 420/1954
Αριθ. 880/59/ΚΑΕ.

ΤΑ ΠΟΛΕΜΙΚΑ

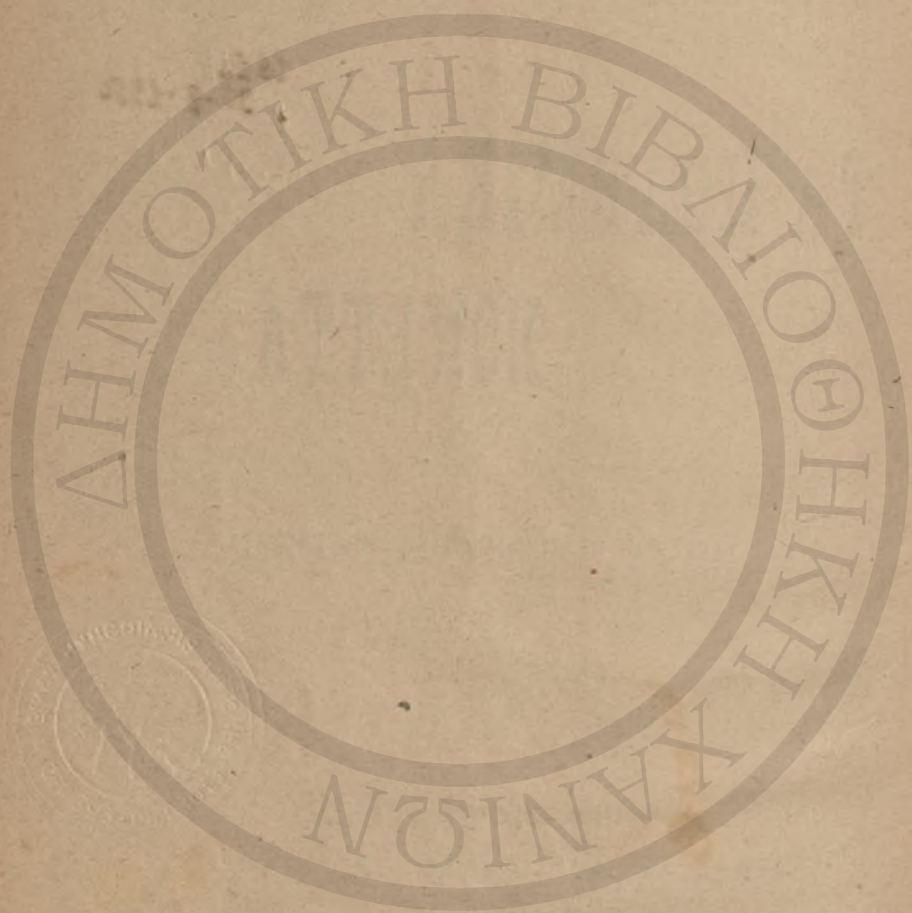
ΣΟΝΕΤΤΑ ≡

ΣΤΟ ΣΤΡΑΤΗΓΟ ΘΡΑΣΥΒΟΥΛΟ ΜΑΝΟ ΑΦΙΕΡΩΝΟΥΝΤΑΙ

ΧΑΝΙΑ—ΚΡΗΤΗΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ «ΝΕΑΣ ΕΡΕΥΝΑΣ»

1915

Σ' ΤΟΝ ΠΟΙΗΤΗ ΚΑΙ ΗΡΩΑ ΚΡΕΤΑΝΤΙΝΟ ΜΑΝΩ

Χάθηκε πάει ὁ Σταυραετός· γκρεμίστηκε ἀπὸ τὰ ὕψη,
Ποῦ πέταγεν περὶ φανα! Κλάψτε βουναὶ τῆς Κρήτης!
Καὶ τῆς Μακεδονίας τῆ γῆ, βαρεῖα ἄς σκεπάσει θλίψη
Κι' ἄς τὸν θρηνηθεῖ ὁ Λαγκαδάς κι' ὡς πέρα ὁ Ψη-
[λορείτης ..

Πόσες φορές δὲν ἐνωσες, τὸ θάνατο μπροστά σου
Νὰ ὀρθῶνεται ἀπειλητικὰ! μ' ἀλήθεια Κωστιανῖνε,
Ποτὲς δὲν ἐφοβήθηκεν ἡ ἀρόμητη καρδιά σου...
Μὰ ἦταν γραφτό! καὶ τίποτες ἄλλο ἀπ' αὐτὸ δὲν εἶναι!

Πόσες φορές σ' τὲς Κρητικὲς Μαδάρες, σὰ λεοντάρι
Δὲν ἔτριξες γυρεύοντας μὲ τῆς ἀντρείας τὸ θάρρος
Τῆ δόξα τοῦ πολεμιστῆ, σὰν τίμιο παλικόρι...
Μὰ τότες, δὲν ἐκόησε νὰ σὲ πειράξει ὁ χάρος!

Ἦρθεν καὶ σ' ἠῶρ' ἀξένιαστον ὁ χύρος ἐκ' ἱ κάτου
Κ' ἦρθ' ἀπὸ πίσω σου, κρυφὰ, κι' ὄχι παλικαρῖσια·
Μὲ μπαμπεσιά σὲ χτύπησε μὲ τὰ κρυφὰ ἄρματα του,
Μὰ ὄχι! δὲ σὲ θανάτωσε, σὲ δόξασεν περισσία!...

Δόξα σὲ σὲν' ὦ Σταυραετὲ κνηγητῆ τοῦ ἀπέλρου!
Ἀπὸ ψηλὰ γκρεμίστηκες, μὰ ὁ γκρεμισμὸς τιμὴ σου.
Δόξα σὲ σὲνα ὦ Ποιητῆ, τὸ εἶμα ἐνὸς ὀνείρου!...
Ἄς εἶν' τὸ χῶμα σου ἀλαφρὸ κι' ἀσβυστὴ ἡ θύμησή σου.

«Ν. Ἐρευνα» 18 Ἀπρίλη 1913

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ὁ θάνατος μερικῶ γνωρίμων, κι' ἀγκυπημένω μου προσώπων, σ' τοὺς δυὸ δοξασιμένους πολέμους μας μὲ παρακίνησε — χρέος τιμῆς ἐχτελῶντας — νὰ τῶνε γράψω λίγους στίχους. Ἀνποῦμαι μόνο, πῶς δὲ μοῦ ἐστάθη δυνατό, ὅσους ἤθελα νὰ τοὺς τιμήσω, γιατί εἶν' ἄπειροι ἐκεῖνοι ποῦταν ἄξιοι μιᾶς τέτιας τιμῆς· μᾶζω πάντα τὴν ὀρπίδα πῶς ἄλλοι πὺδ ἱκανώτεροί μου, ἀργὰ γῆ γλήγορα θὰ τὸ κάμουνε.

Γιὰ τὴν Κρήτη καὶ γιὰ Κρητικούς τὸ περισσότερο, εἶναι γινόμενο αὐτὸ τὸ βιβλιαράκι· γι' αὐτὸ ἔπρεπε κ' ἡ μορφὴ του — τὸ λεχτικό του — νὰναι καθαρὰ κρητικὴ. Αὐτὸ πολὺ τὸ ποθοῦσα.

Ἐστάθη·εν ὁμως ἀδύνατο, γιατί αὐτὸ προϋπόθετε, τέλεια γνώση τῆς κρητικῆς διάλεκτος (γράφε: ἰδίωμα) κ' ἐγὼ δὲν εὗρηκα δυστυχῶς καιρὸ ἀκόμη νὰ τὴ μελετήσω ὅσο πρέπει.

Ἐξάλλον ὁμως, μοῦ φαίνεται πῶς ἐχτός ἀπὸ τὸν πολιτικό, ἡ ἐθνικό μας λεγάμενο στίχο, ποῦ τὰ μεγαλοφάνταστα δημοτικὰ κρητικὰ τραγούδια μας καὶ ὁ Ἐρωτόκριτος τόσο τέλεια μᾶς δίνουνε, δύσκολο μπορεῖ κανένας — κι' ἴσως ἀδύνατο — νὰ τὴ μεταχειριστῆ καθάρια τὴν κρητικὴ διάλεκτο, σ' ἄλλο στίχο.

Ἐπειτα, μὲ τὸ νᾶναι, ὅπως κάθε τοπικὴ διάλεκτος,

περιορισμένη, και γι' αὐτὸ δυσκολολύγιστη, ἦταν ἄδύνατο ν' ἀποφύγει τινὰς, τὶς *χαρμωδίες* ποῦ σ' ἓνα ψιλοδουλεμένο τραγοῦδι εἶν' ἀνυπόφερτες. Λέξεις ὅμοιες, ποῦ και ποῦ, τέτοιες, δὲν ἔκριναν κακὸν νὰ βάλλω, ἀφοῦ κι' ἄλλοι δίχως νάνα Κρητικοί, ὄχι σπάνια καταφεύγουνε στὴν κρητικὴ διάλεχτο, πλουτίζοντας ἔτσι τὴν πανελληνικὴ δημοτικὴ γλῶσσα

Κάποιες ὅμοιες «Κρητικὲς Ραψωδίες» ποῦ θὰ κάμω ἀργότερα, και ποῦ μιὰν ἀπ' αὐτὲς μάλιστα, τοὺς τραγικοὺς γάμους τοῦ Πέτρου Καντανολέου και τῆς Σοφίας, τῆς κόρης τοῦ Βενεταίου ἀρχοντα Νταμολίνου σ' τ' Ἀλικιανοῦ, ἔχω ἀπὸ τὴν ἔτοιμη, θὰ τὲς δουλέψω πάνω σ' τ' ἀγράδια τῆς Κρητικῆς Μούσας, ὅσο κι' ἂν γίνεῖ ὁ στίχος τῶνε πὺ σφιχτοπλεμένος και πὺ πολυσύθετος, γιατί αὐτὸ εἶναι ἀπαραίτητο σύφωνα μὲ τὴ σημερινὴ τεχντροποιία.

Ἀπὸ τὰ ἐννιά τραγοῦδια τῆς πρώτης σειρᾶς, τὸ πὺ καινούριο εἶναι τὸ τραγοῦδι «Σ' τὴ Γιορτὴ τοῦ Βασιλιᾶ» ποῦ γιν' ὕστερ' ἀπὸ παράκληση ἐνὸς μικροῦ κοριτσιοῦ ποῦ θελε νὰ τὸ πεῖ σ' ἓνα δημοτικὸ σκολεῖο τῆς Ἀθήνας σ' τὴ Βασιλικὴ Γιορτὴ. Καινούριο κι' ἀδημοσιευτο εἶναι και τὸ τραγοῦδι «τοῦ Ἦρωα Μιχάλη Μελαδάκη».

Τάλλα ἔχουνε δημοσιευτεῖ σ' τὴ «Νέα Ἐρευνα, σ' τὶς διάφορες χρονολογίες ποῦ σημειώνονται ἀπὸ κάτω, ἐχτός τοῦ «Σκλαβωμένου ἀετοῦ» ποῦ χει δημοσιευτεῖ σ' τὸ «Σύνταγμα» και ποῦ ναι ἀπάντηση ἐνὸς ἄλλου τραγοιδιοῦ ποῦ δ συνάδεοφος Jacques Hornstein εἶχε δημοσιέψει σ' τὴν ἴδιαν

ἐφημερίδα, παρομοιάζοντας τὴν Κρήτη μὲ ἀετὸν μέσα σ' τὸ κλουβί. Αὐτὸ καὶ τὸ « Ἐγενηθῆρι » ποῦ γιναν πρὶν ἢ Κρήτη ἀκόμη λευτερωθεῖ, συμβολίζουνε τὴν πεποιθήση, τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ, γιὰ τὴν τελικὴ λευτεριά τῆς Κρήτης, ποῦ καὶ τότες δὲν ἐπέρασεν πολλὸς καιρὸς κ' ἐσταθήκαμε παραπολύ εὐτυχισμένοι, γὰρ δοῦμε τὸ λευτερωμὸ τῆς « βασιανισμένης » μας Κρήτης.

Σ' τὸ τραγοῦδι « Σ' τὸ μνημόσυνο τοῦ « Παλαιολόγου » » ἔχουν ἀντικατασταθεῖ ἐντελῶς οἱ τρεῖς τελευταῖοι στίχοι γιὰτὶ πρῶτα, δὲν εἶχε τότο καθαρὸ νόημα. Ὅλ' αὐτὰ τὰ τραγοῦδια ξανατυπωθήκανε τώρα, σ' τὴν ἀρχή, τοῦ βιβλίου αὐτοῦ, μὲ τὴ χρονολογικὴν τῶνε σειρὰ, διορθωμένα μόνο, σ' τίς χασμωδίες ποῦ ἦτανε δυνατὸ γὰρ διορθωθοῦνε, δίχως γὰρ βλαπτεῖ οὐσιαστικὰ τὸ ἀρχικὸ τραγοῦδι.

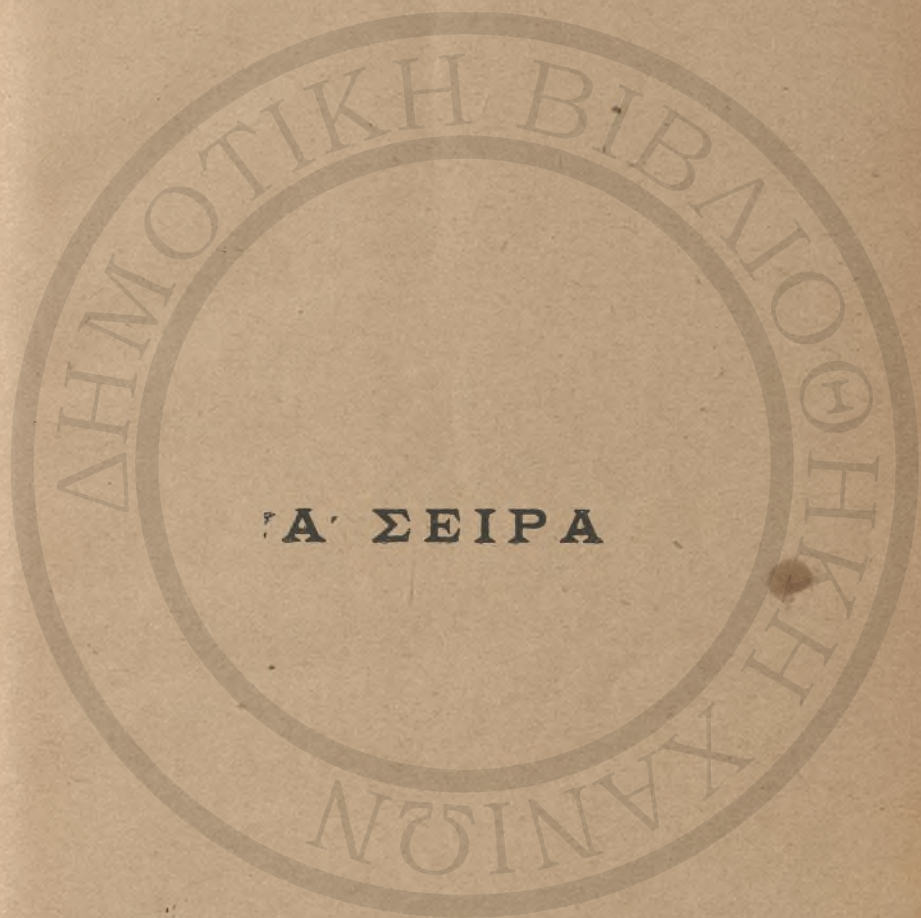
Ἡ δεύτερη σειρὰ « τὰ πολεμικὰ σονέττα » εἶναι πῦ καινούργια, γινόμενη κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πολέμου ἢ καὶ ὕστερότερα, καθὼς φαίνεται κ' ἀπὸ τῆς χρονολογίας τῶν.

Γενικὰ τὸ βιβλιαράκι μου, τ' ἀφιερῶνω σ' τὸ στρατηγὸ Θρ. Μᾶνο ποῦ ὁ σκοτωμὸς τοῦ γιοῦ του διπλὰ μὲ συγκίνησε ὡς προσώπου ποῦ μ' εἶμα μὲ τὴ φιλία του κ' ὡς ποιητὴ ποῦ σ' τοὺς λίγους στίχους ποῦ μᾶς ἄφησε, πάντα ἐγὼ ἔβρισκα τὸν τεχνίτη, τὸν πολλὰ μεγάλο καὶ ποῦ πάντα ἢ θύμησή του σ' τὰ βάρη τῆς καρδιᾶς μου θὰ βρισκεται σὺδέοντάς την ἀχώριστα πρὸς τὴ θύμηση τοῦ ἄλλου ἄντου Κερκυραίου ποιητὴ Λορέντζου Μαβίλη, ποῦ σκοτώ-

θήκε, πολεμῶντας μὲ τὸ γκῶ τῶ Γαριβαλδινῶ, σ' τὸ
Ντρίσκο

Τὴν ἴδιαν κ' οἱ δύο τους τέχνη, τὴν ἴδια ζωὴ, καὶ τὴν
ἴδιαν ἀτυχία...

Ἄντ. Δ. Κατζουρός

Α' ΣΕΙΡΑ

Ἐγερτήριο

ὦ Κοῦρη μου περὶφανε, μὰ καὶ βασκνισμένη,
γιατ' ἔτσι ἀκόμη νὰ θορῶ σ' τὰ χέρια σου ἀλυσίδες
καὶ πῶς καὶ σὺ τὴ λευτεριὰν ἀκόμη δὲν τὴν εἶδες ;
Πές μου, γιατί νὰ σὲ θορῶ μὲ σίδερα δεμέη ;

Μέσα ἡ καρδιά μου δέρονται, τὰ στήθια μου ραγίζουν
τις ἀλυσίδες ; νὰ θορῶ τὴ μέση σου νὰ ζώνουν
καὶ νὰ θορῶ τὸ αἰθέριο σου κορμί, νὰ τὸ πληγώνουν
τὰ σιδερένια σου δεσμά, τὴ σάρκα νὰ ξεσκίζουν.

Εἶναι καιρὸς νὰ πόψοινε τὰ τόσα βάσανά σου !
Ἄρκοῦνε πιά τόσοι καιροὶ ποῦ σ' τὴ σκλαβιάν ἐξοῦσες,
θυμῆσου τοὺς παλιούς καιροὺς κι' ἄλευτεριά ἐποθοῦσες,
σηκώσου ἀπὸ τὴ νάγκη σου καὶ σπάσε τὰ δεσμά σου !

Ἄντριέψου κόρη, θέριεψε, σήκωσε τὸ κεφάλι.
Πάρε σ' τὰ χέρια τὸ σπαθί, στὸν ὦμο τὸ τουφέκι
καὶ περιζώσου τσ' ἀστραπές, ντύσου τ' ἀστροπελέκι
κι' ὀμπρός! Χτύπα τὸν τύραννο, νὰ ζωντανέψεις πάλι!

Χτύπα τὸν τύραννο, παντοῦ κι' ὅπου τὸν ἀντιφύσεις.
Καὶ χτύπ' ἀλύπητα! Κορμιὰ ξάπλωνε ἀπ' ἀπ' σ' τὸ χῶμα
καὶ σ' οὔλους τσ' ἄλλους ἀδερφούς ποῦ μένου σκλάβοι ἀκόμα
τῆ λευτεριά, ποῦ πεθυμοῖν, τρέξε νὰ τοὺς χαρίσεις!

«Ν. Ἐρευνα» 12 Φλεβάρη 1910

Ὁ Σκλαβωμένος Ἄετός

Ναί, σκλαβωμένος βρίσκεται μέσ σ' τὸ στενὸ κλουβί του
ὁ σταυραετὸς ἀκόμα·
ἀλλάργο ἀπὸ τὸ λεύτερο κι' ἀγαπημένο χῶμα
μαραίνει' ἡ ζωὴ του.

Ὅμως, θὰν ἔρθει κι' ὁ καιρὸς—κι' ὅσο ποῦ νᾶναι, φτάνει!—
ποῦ θὰ πετάξει πέρα
νὰ σκίσει πάλι λεύτερος, τὸ λεύτερον ἀγέρα
σκλάβος νὰ μὴν πεθάνει!

Μ' ἀπορπισιὰν ὁ σταυραετὸς καὶ πάλι θὰ τινάξει
τὰ δυνατὰ φτερά του
καὶ μ' ἓνα ξεφτερούγισμα, θὰ σπάσει τὰ δεσμά του,
λεύτερος νὰ πετάξει!...

Σ' τὸ μνημόσυνο τοῦ Πηλαιολόγου

Τὰ θλιβερὰ μνημόσυνα, κ' οἱ στεναμοὶ μας ὅλοι
μὲ τοῦ βορριᾶ τὸ φύσημα, τῆς θάλασσας τὸ κῦμα,
γοργὰ γοργὰ διαβήκανε κ' ἐπήγανε σ' τὴν Πόλιν,
σ' τοῦ Κωνσταντίου· δυνατὰ τοῦ φώναξαν, σ' τὸ μνημα:
«Μαρμαρωμένε Βασιλιᾶ, Ἐσὺ τοῦ Ἔθνους προσκεφάλι,
σηκώσου πιά, ἦρθεν ὁ καιρὸς νὰ ζωντανέψῃς πάλι!»

Τ' ἄκουσ' Ἐκεῖνος· δύναμη σ' τὰ κόκκαλά του ρίχνει
καὶ τοῦ κορμιοῦ τὰ τρίμματα, τὰ σκόρπια συμμαζεύει,
λιγάκι ἀνασηκώνεται κ' ὁ Πεθαμένος δείχνει
τῆς ζωῆς σημάδια φανερά, μ' ἀνώφελα γιγρεύει
νὰ πιάσει μὲ τὰ χέρια του τὰ πλάγια τοῦ μνημάτου,
νὰ σηκωθεῖ. Ἀπόκαμε καὶ πέφτει πάλι κάτω!...

Μέ πόνου σιγοτριξανε τὰ κόκκαλα· καὶ χῶμα
ὁ Σκελετὸς ξανάγινε· κ' ὁ Κωνσταντῖνος μένει
νεκρὸς καὶ πάλι— Ἀλλοίμονο! πόσο θὰ μείνει ἀκόμα;—

— Ὡ Ὑπέρομαχη Στρατιήγισσα· Δέσποινα ξορισμένη·
στον πόλεμο νικήτρα. Ἐσὺ πάλ' ὀδηγήτρα γίνου,
κ' ἡ Σάλπιγγα ἢ ἀναστάσιμη, γίνου τοῦ Κωνσταντίνου! ..

«Ν. Ἐρευνα» 31 Μάη 1910. (26 Μάη 1915)

Σ' τὸν ἄτυχο φίλο μας Νέκο Γενεράλη

Πέθαν' ὁ ὠραῖος Ἐφηβος, μὲ τὰ ξαθὰ μαλλιά·
πάει τὸ ὠραῖο παιδί, τὸ τιμημένο,
δὲ θὰ τὸ ξαναἰδοῦμε πιά!
—τὸ μαῦρο χῶμα τ' ἔχει σκεπασμένο—
Πάει τὸ ὠραῖο παιδί, τὸ τιμημένο...

Μάνε κι' ἀδέρφια, συγγειῆδες, φίλοι ἔσσεις,
κλάψετε ὅλοι πέρα ὡς πέρα·
κλάψε κι' ἐσύ—ἀκόμη ἄνε μπορεῖ!—
γέρω πατέρα.
Κλάψετε ὅλοι πέρα ὡς πέρα..

Τὸ ὠραῖο του κεφάλι, τὸ ξαθὸ
ποτές, ποτές; δὲ θὰ ξαναχιδέψει
οὔτε μητέρα οὔτε πατέρα—καὶ σ' τὸ σκοτεινὸ
μνημα του ὁ ὠραῖος Ἐφηβος θὰ ρέψει—
Ποτές, ποτές δὲ θὰ θαναχιδέψει...

Μὲ παρηγορηθῆτε ὅλοι· ἑσσεῖς γονιοὶ
κι' ἀδέρφια· παρηγορηθῆτε συγγενῆδες, φίλοι !
Ὁ Νίκος δὲν ἀπέθανε· τοῦ Νίκου τὴ ζωὴ,
αἰώνια θὰ τὴ διαλαοῦν οἱ θρηῖλλοι !
Ἀδέρφια παρηγορηθῆτε, συγγενῆδες, φίλοι...

«Ν. Ἐρευνα» 30 Μάη 1913

Σ' τὸν ἀλυσμὸν τοῦ φίλου Ὀδυσσεῶς Νικολακάκη

Τρανοὺς καημοὺς κι' ὁ Λαχανᾶς, ἔφερε σ' τὶς μανάδες,
κι' εἶν' ἀπὸ τ' ἀκριβώτερα κι' αὐτό, προσκυνητᾶρι,
ποῦ μέλλου νὰ τὸ προσκυνοῦν, χρόνων σειρές χιλιάδες...
Ἄπάνω ἐκεῖ θὲ νὰ θρηνεῖ, μάνα χρυσὸ βλαστάρι,

βλαστάρι νιὸ καὶ καρπερό, — Ὀδυσσεῶς τ' ὄνομά του —
ποῦ ἀπόρριχνε καμαρωτά, τὰ φύλλα καὶ τὰ κλώνια,
μ' ἄγριος βορριά; ἐφύσηξε, καὶ μὲ τὸ φύσημά του,
κάτω στὴ γῆν τὸ γκρέμισε, μὲ δίχως ψυχοπόνια !...

Μ' ὄπως τὸ χυμερὸ κλωνί, ποῦ ἀνίσω; κι' ἂν τὸ κόψεις,
δὲ σβύνει οὐδὲ ξεραίνεται, τὴν ἴδια ἐκείνην ὥρα,
μὰ διατηρεῖ τὸ δροσερὸ, τῆς ζωντανένιας του ὄψης·
κι' ὄπως εὐτύ; δὲ σήπεται οὔτε ἢ πληγωμένη ὀπώρα,

ἔτσι κι' αὐτός ἐβάσταξε, τὸ θάνατο νικῶντας,
νᾶρθαι ἐκεῖ πιῦρθε πορθητῆς πρὶν—στὴ Θεσσαλονίκη—
νὰ ξεψυχῆσει εὐτυχισμένα, ἀφοῦ εἶδε ξεψυχῶντας
γύρω, τριγύρω ὀλοῦθε του, νὰ φτερουγίζει ἡ Νίκη!

* *
*

"Ἄκρα γωνιὰ τὸ μνημῆμα του ἀνάμεσα σὲ τόσα ἄλλα·
μικρό, μικρό, τετράγωνο, ἀπέριττο καὶ σεμνό,
φαντάζει περισσότερο, κι' ἀπ' ἄλλα πιὸ μεγάλα·
ἔχει ἓνα μαῦρο, ξύλινο, τὸ μνημῆμα του σταυρό.

* *
*

Τάχατες ποιὸς νὰ κάρφωσε, τὸ μαῦρο ἐκεῖνο ξύλο
ποῦ σύβολ' εἶν' ἱερὸ, στενῆς ἀγάπης καὶ φιλιᾶς...
Ἄπο κανένα συγγενῆ μὴν εἶναι γῆ ἀπὸ φίλο,
γῆ μήπως τὸν ἐκάρφωσαν, χέρια ἀγαπητικῆς;

Ἔσκυψα ἀπὸ τὸ μνήμα του, μιὰ χοῦφτα χῶμα ἐπῆρα·
τῶφερα πρὸς τὰ χεῖλη μου, σεμνά, εὐλαβητικὰ
καὶ δείχνοντάς το ἐφώναξα σ' ὅλα τὰ μέρη γύρα·
«Δόξα σ' τὰ Κρητικόπουλα δόξα, τιμῆ, χαρά!»

«Ν. Ἐρευνα» 29 Ὀχτώμπερη 1913

**Σ' τὸ δοξασμένο
παλικάρι Γιάννη Κολοκυθά.**

Ὁ ἥλιος μόλις ἔγερνε
πισ' ἀπὸ τὸ βουιό,
ἀφίνοντας ξωπίσω του
κύκλο ἓνα φωτεινό...

Τὸ φῶς του ἀκόμη ἐφύλαγαν
οἱ ἀντικρυνές πλαγιές
κι' ἀκόμη ἐλαμπαδίζανε
ψηλὰ οἱ βουνοκροφές...

Δὲν εἶχε πάψει δλότιλα
τῆς μέρας τὸ γιορτάσι
καὶ τὸ τραγοῦδι τὰ πουλιὰ
δὲν εἶχανε σκολάσει...

Κι' ἦταν ἡ ὥρα ἡ θλιβερή,
τῆς μέρας ὅπου οβύνει,
τοῦ δειλινοῦ ποῦ ξεψυχᾷ
κι' ἀχνὸ οκοτάδι χύνει...

Κι' ἦταν ἡ ὥρα ποῦ ἡ ψυχὴ,
τ' ἀθρώπου ξεχωρίζει
ἀπὸ τὴν ὕλη καὶ ψηλὰ
σ' τὰ αἰθέρια φτερουγίζει...

Σ' αὐτὴν τὴν ὥρα ἔχτες ἀργὰ
τῇ θεία καὶ μυστικῇ
κι' ὁ Γ.άνης ἐπαράδωκε
τὴν ὑστερνὴν του πνοή.

Κι' ἦταν λουλοῦδι ποῦ ἀνοιξε
σ' τὸν ἥλιο μὲ χαρά
μὰ ἡ δύση τοῦ ἥλιου τὸ κλεισε
γὰ πάντα—ὦ συφορὰ!

Ἄλύπητα τὸ μάρανε
ἡ παγωμένη δύση
δίχως τὰ πλούσια μῦρα του
νὰ φτάσει νὰ σκορπίσει.

Πουλιῶ γλυκοκελάϊδισμα
δὲν ἄκουσε σὰν ἄλλα,
δροσοῦλας δὲν τὸ πότισε
κ' ἐκεῖνο καμιὰ στάλα!

Μ' ἄν τὸ λουλοῦδι σβύστηκε
τοῦ μένει ἡ ὁμορφιά του
κι' ὁ Γιάνης ἄν ἀπέθανε
μὲν' ἡ παλικαργιά του

Κ' ἡ λεβεντιά του ἐγρίφτηκε
μὲ τὸ αἷμα σ' τὸ Κιλκίς
ποῦ ἐφάνη ἡρωας, ἡμίθεος
κι' ἄξιος πολεμιστῆς !

Κι' ἄν ἔτσι, τώρα, ξαφνικά
ἀπέθανε κι' αὐτός,
τῆς Κρήτης κι' ἄν ἐχάθηκε
ἀκόμη ἓνας ἀετός,

Κανένας για τὸ θάνατο
τοῦ Γιάνη νὰ μὴν κλάψει !
Τὸ δ*ξασμένο του ὄνομα
ἢ Ἱστορία θὰ γράψει,

Μὲ γράμματα ξαστραφετὰ
καὶ μὲς ἀπὸ τὰ χρόνια
ποῦ θὰ κυλοῦν ἀτέλιωτα,
αὐτὸς θὰ ζήσει αἰώνια,

Κ' ἢ Δόξα τ' ἀξετίμητο
θὰ τοῦ φορεῖ στεφάνι!...
Ἄς εἶν' τὸ χῶμα σου ἀλαφρό
φίλε, ἀκριβέ μας Γιάνη !

Σ' τὸν ἥρωα Μιχάλη Μελαδάκη

Ἴερὴ φωτιὰ πάντα ἀναλοῦσε τὴν ψυχὴ σου,
νιὲ Κρητικέ· καὶ σ' ὠδηγοῦσε, πρὸς τὴ μάχη!
γέλιο καὶ φῶς πάντα ἦταν ἡ μορφὴ σου,
λύπη ποτὲς δὲν ἔδειχν' οὔτε φόβο νᾶχει...

Καὶ μόνος, κι' ὡς πρωτοπκλίκαιο τοῦ Βάρδα,
τὴ δόξα τῶν προγόνων σου ἀκλουθῶντας, νίκες
πεθύμαες! Ἡ Λαψίστα, ἡ Τέσσοβα κ' ἡ Ντάρδα
σ' ἐδόξασαν. Σ' τὴν Ἄριζα θάνατο βρῆκες..

Τὸ πῖβουλο τουφέκι σου γενναῖε Μιχάλη,
ἀλήθεια δὲ σοῦ βούθηξε σ' τὴν ὕστερη ὥρα,
γιατὶ κι' αὐτοῦ ἔτσι τοῦγε εἶπεῖ μιὰ Δύναμη ἄλλη
ποῦ μόνο σ' τίς στιμέες αὐτὲς μᾶς δίνει γνώρα...

Τὸ θάνατο, καὶ τὴν ἀθανασίαν ἀντάμι,
ἢ σφαῖρα σοῦδωκε, σ' τὰ εἰκοσιέξε σου χρόνια·
μ' ἄν πέθανες γενναῖε, τὸ χρέος σου τόχες κάμει
καθὼς πρέπει σ' τῶν Κρητικῶν Ἑρώων, τ' ἀγγόνια.

6 Μάη 1915

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ

Σ' ΤΗ ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΑ ΜΑΣ

Σήμερ' ὅλα γιορτάζουνε· χαίρουνται σήμερ' ὅλοι! ,
Τῆς θάλασσης τὰ κύματα καὶ τοῦ βουνοῦ τ' ἀγέρι,
Ἐφέραν χαιρετήματα σ' τοῦ Βασιλιᾶ τῆ Σκόλη,
Ἄφ' τῆς Καινούργιας καὶ Παλιᾶ; Ἑλλάδας μας τὰ μέρη.
«Χαῖρε Μεγάλε Βασιλιᾶ τοῦ ἔθνους μας προσκεφάλι
Γιὰ Σένα σήμερ' ἔχομε χαρὰ πολλὰ μεγάλη!»

Κι' ἄ μές σ' τὴν τόση μας χαρὰ μιὰ λύπη ἔχουν τὰ σιήθη
Πῶς μέσα σ' τὴν Ἁγιά Σοφιά δὲν ἔγιν' ἡ Γιορτή Σου
Καὶ μές σ' τὴν Πόλη ὁ Θεόνος Σου, ἀκόμη δὲν ἐστήθη,
Τὰ λόγια τὰ προφητικά, θὰ μᾶς παρηγορήσου,
Τοῦ ἀγγέλου, ποθ' ὄφ' τοὺς οὐρανοὺς μᾶς εἶπε Κωσταντῖνε:
«Πάλε μὲ χρόνους μὲ καιροὺς, πάλε δικὰ μας εἶναι!»

Β' ΣΕΙΡΑ
ΠΟΛΕΜΙΚΑ ΣΟΝΕΤΤΑ

(1912—1913)

Θρησκεία καὶ Πατρίδα

Βαθειὰ σιωπὴ καὶ σὰ θλιμένη ἡ χτίση !
καὶ τ' οὐρανοῦ σκοτείνιασαν τὰ πλάτη...
Μὲς σ' τοῦ νοσοκομείου τὸ ἔρμο κρεβάτι
ὁ πληγωμένος πάει νὰ ξεψυχήσει...

*Ενας παπᾶς πέρ' ἀπὸ τὸ ξωκκλήσι,
φτάνει γοργὰ γοργὰ ἀφ' τὸ μονοπάτι·
τὸ δισκοπότηρο σ' τὰ χέρια ἐκράτει,
πρίχου πεθάνει νὰ τὸν κοινωνήσει...

Στὸν ἥρωαν ἤρθε, ξαφνικὰ μιὰ ἰδέα...
Ζητᾷ μιὰ γαλανόλευκη σημαία,
στὰ χεῖλη του τὴ φέρνει· καὶ δακρίζει...

— Ἄς εἶναι πάντα ἀσύντριφτη ἡ ἀλυσίδα,
εἶπε, γιὰ τὴ Θρησκεία καὶ τὴν Πατρίδα !
Καὶ τὴ σημαία κρατῶντας, κοινωνίζει !

Μάρτης 1913

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Σ' τὶς 25 μὲ 26 τοῦ Πρωτογούλη, οἱ Βούργαροι σὰν ἔπιασαν περισσότερους ἀπὸ ἑκατὸ, γυναῖκες κι' ἄντρες τοῦ Ντεμιρ Ἰσαῦρ, τὸ Μητροπολίτη καὶ τρεῖς παπάδες, τοὺς ἔσφαξαν ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὴν πόλη, σ' τὴν τοποθεσία Καρὰ Ἀγάνη.

Σ' τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ, ἀναφέρονται τὰ τρία ἀκόλουθα σονέτια ἀποτελῶντας ἓνα σύνολο.

Ντεμίρ 'Ισάρ

I

Μιά λάμψη ἀχτίδων ξάστραψε, τοῦ φεγγοβόλου γύρου
μά, ὦ θᾶμα, ξέστεμα τοῦ νοῦ, γιὰ μάγεμα τ' ὄνειρου—
μ' ἀσποῦδα ξανασβύστηκεν ἡ λάμψη ἐκείνη πάλι
καὶ ὁ ἥλιος ἀπὸ τῆ φρίκη του, δὲ θέλει νὰ προβάλλει.

Κορμιὰ ριμένα σὰ σκυλιὰ κοιτουνταν ὀλογύρου·
κορμιὰ ποῦ τὰ μοσκάλειψε, τὸ λάδι τ' ἁγίου μύρου,
χριστιανικά ! νὰ τὰ θορεῖς σ' ἔπιανε παραζάλη !
"Ἄλλοι ἐδῶ πέρα κείτουνταν, κ' ἐκεῖ μαυρίζαν ἄλλοι...

"Ἄνδρες ἐκείτουνταν, φριχτοὶ ποῦ λεῖπαν των κομάτια,
χέρια ἢ ποδάρια ἢ κεφαλή· μύτες, αὐτιά γῆ μάτια...
Κ' ἦταν γυναῖκες ξέστηθες μὲ τ' ἄντερα βγαρμένα...

Κ' ἦταν παιδιὰ χάμες συρτά, κ' αἵματοκυλισμένα...
Οἱ Βούργαροι περάσανε κι' οὐλὴ τῆ γῆ ρημάξαν
παιδιά, γυναῖκες, γέρονς, νιούς, ἀλύπητα τοὺς σφάξαν!

II

Τὸ χόρτο πλούσια ἐσκέπυσε, τὴ γῆν τὴ ρημασμένη...
Ἄσβυστη ἢ θύμηση, φριχτῆς μιᾶ; νύχτας, πάντα μένει,
μ' ὁ χρόνος ἐξεπάστρεψε, τοῦ ὀλέθρου τὰ σημάδια
καὶ τόρα βόσκουσι τῶν ἀρνιῶν τ' ἀξέγνιαστα κοπάδια.

Ὅμως, ἀπόκουφη μιὰ βοή, σὰν κλάψιμο νὰ βγαίνει
ἀκούει σ' τὸν κάμπον τὸν φριχτὸν ἐκεῖνος ποῦ διαβαίνει
κατὰ τὰ φεγγαρόλουστα καὶ τὰ γαλήνια βράδια...
μὴν εἶναι παίξιμο τ' αὐτιοῦ, γῆ τ' ἀγεριοῦ εἶναι χάδια;

Δὲν εἶναι παίξιμο τ' αὐτιοῦ, δὲν εἶν' ἀνατριχίλα
καὶ χάδι ἐρωτικό, ἀγεριοῦ, τριγύρω ἀπὸ τὰ φύλλα,
μόνο εἶναι οἱ μαῦρες οἱ ψυχῆς ἐκείνων ποῦ σφαγῆκαν,

καὶ θάνατο γὰ τὴ θρησκεία καὶ τὴν πατρίδα βρῆκαν,
ἄδικο καὶ σκληρὸν πολλά κ' ἐγδίκηση ζητοῦνε
τόρ' ἀπὸ μᾶς τοὺς ζωντανούς κ' ἔτσι θ' ἀναπαυτοῦνε!...

ΠΙ

Ὡ ἐσεῖς κορμιὰ μαρτυρικά, σ' τὸν κάμπο σκορπισμένα!
Ἀκλάφτα, ἀμοιρολόγιστα κι' ἀστόλιστα, ὀχοῖμένα,
κείτεστε ὅπου σαῖς κάρφωσε, λεπίδι ὄμῳ, γῆ βόλι
τοῦ Βούργαρου, κάτω σ' τὸν κάμπον, ὄξω ἀπὸ τὴν πόλη.

Ὡ ἐσεῖς κορμιὰ μαρτυρικά, σὰν τὰ σκιλιὰ ριμένα!
Μὲ τ' ἄγισ τ' αἶμα σας δεντρὸ θὲ νὰ ποτίζωμ' ἔνα
καί μὲς σ' τοῦ μαύρου πόνου μας τὸ φουντωτὸ περβόλι
θὰ τ' ἀποκανακίζωμε νυχτόημερα, ὅλες κι' ὄλοι!

Θὰ τ' ἀκριβοποτίζωμε, πρωί, μεσημέρι, βράδυ
ὥστε νὰ πᾶνε οἱ ρίζες του βαθιὰ κάτω σ' τὸν Ἄδη
καὶ νὰ θεριάσει καὶ νὰ φτάξει ἀπάνω ἴσια σ' τ' ἀστέρια,

— νὰ φύγουνε χειμώνηδες νᾶρθουνε καλοκαίρια —
ὥς ποῦ νὰ δέσει τὸν ἀθρό, κι' ὦς ποῦ ὁ καρπὸς νὰ γίνει
κι' ἀπὸ τὸ μῖσος τὸ μεστὸ νὰ γίνει ἡ Δικαιοσύνη!...

Ὁ πόλεμος

Πάλ' ὁ ἐχθρὸς ἐσκόρπισε μαύρη φρίκη γύρα...
Σὰν ποτάμι πύρινο, ὁ πόλεμος ἀπλώθη
ἄδειασαν οἱ πολιτεῖες, τὸ χωριὸ ἐρημώθη
καὶ σ' τὸ σπίτι ἐσφάλιξεν πεθισμένη ἡ θύρα

Κι' ὦ φριχτὴ κι' ἀλύγιστη τοῦ πολέμου ἡ μοῖρα,
ποῦ κακὰ ἀλογάριασι σ' τοὺς ἀθρώπους κλώθει,
κάθε νιὸς μὲ προθυμίαν πῆγε κι' ἀρματώθη,
γὰ νὰ μείνει τ' ὄρφανὸ γιὰ νὰ μείν' ἡ χήρα...

Οὔλοι πᾶν σ' τὸν πόλεμο, πιάνουν τὸ τουφέκι...
Κ' ἓνας νιὸς ποῦ ἀλλοίμονο, γάμους ἐτοιμάζει,
φεύγει σ' τῆς Πατρίδας του, τὴ φωνὴ ποιὸς στέκει ;

Νύφη μὴν τὸν καρτερᾷς ! ἄλλο γάμον κάνει...
Πά' σ' τὸ χῶμα ξιπλωτὸς καὶ νεκρὸς ἀλλάζει
μὲ τὴ Δόξα, ἀμάραντο κι' ἀκριβὸ στεφάνι.

Δευτερογούλης 1913

Ὅμπρός !...

Χίλια κινόνια ἀντίκρου μας βροντοῦν·
χίλιοι θανάτοι ὀρθώνονται μπροστά μας·
φωτιᾶς κι' ἀστροπελέκια μᾶς κεντοῦν
μὰ Ὅμπρός, Ὅμπρός! Τὸ αἰώνιο εἶναι σύθημά μας!

Τὰ βόλια τῶν ἔχτρον, μᾶς χτυποῦν
ἀλύπητα, κάθε στιγμή, τ' ἄθλια κορμιά μας,
μὰ πόνο μουδὲ κρύραση γρικοῦν·
δὲ νιώθει φόβο, μουδὲ θάνατο ἢ καρδιά μας!

Δίπλα σου πέφτει ὁ μαῦρος ἀδερφός,
σκούζωντας σὰ σκυλί, σ' τὴ γῆν πεσμένος
—γιατ' εἶναι πάντα ὁ θάνατος φριχτός—

μὰ προχωρᾷ ἐσύ· γιὰ οὔλα εἶσαι ξένος...
Ὡς ποῦ τοῦ Χάρου τὸ πικρὸ γανίσκι,
—μιὰ σφαῖρα— ξαφνικὰ κοὶ σένα βρῖσκει!

Ὁ θάνατος τοῦ πολεμιστῆ

Ἄρχ' ἔσανε τὰ κλάυματα, γύρω οἱ δικοὶ καὶ οἱ φίλοι
καὶ ἐκεῖνος τοὺς παρηγορᾷ μὲ γλυκαμένο χεῖλι:

—Ποῦ σκοτωθεῖ σ' τὸν πόλεμο, κερδίζει μὰ δὲ χάνει
κερδίζει δόξα καὶ τιμὴ καὶ τῆς ἀντρειᾶς στεφάνι.

Γιὰ τὸν καθένα μας γυρνᾷ, τῆς Μοίρας τὸ σφεντύλι·
μιὰ μέρα ποῦ δὲν προσδοκᾷς, πρῶτ', μεσημέρι δεῖλι,
καθένας ποῦξησεν ἐδῶ, σ' τὴ γῆ, καὶ θὰ πεθάνει
—νόμος ἀλύγιστος, κοινὸς, ποῦλους τσ' ἀθρώπους πιάνει!—

Χαρᾶς τονε, σ' τὸν πόλεμο, τὸ θάνατο, ποῦ λάχει!
Κερδίζει ὄνομα ἀθάνατο. Δὲν εἴμαστ' ἔμεῖς βρόχοι,
μουδὲ δὲν εἴμαστε βουνά, νὰ στέκωμε πάντ' αἰώνια!

Τὶ σήμερο καὶ τὶ ταχιά καὶ τὶ σὲ δέκα χρόνια;
Καλλιὰ μιὰ μπάλλα νὰ σὲ βρεῖ καὶ νὰ σὲ θανατώσει
παρὰ μιὰ ἀρρώστια ἀσβολερῆ, σ' τὸ στρῶμα νὰ σὲ λυάσει.

Ἄγουστος 1913

Λευτεριά

Καὶ τὰ τσακάλια ἐσκόρπισαν, κ' οἱ λύκοι
πίσω γυρνῶντας φύγαν μὲ πηλάσο,
ἀπὸ τὰ Γιάνενα, ἀφ' τὴν Δράμα ἀφ' τὴν Καβάλλα·
ἀπὸ παντοῦ ! κ' ἀφ' τὴ Θεσσαλονίκη...

Θεϊκὰ κατάρκ, μαύρη καταδίκη
τὰ πλάκωνε τὰ μέρη ἐκεῖνα, κ' ἄλλα...
Μᾶρθεν ἡ ποθητὴ καὶ λαμπροφόρα νίκη
κ' ἤπιαν κι' αὐτὰ τῆς λευτεριάς, τὸ γάλα.

Οὐρλιάσματ' ἄγρια πιά, κεῖνα τὰ μέρη,
λύκων καὶ τσακαλιῶν, δὲν τὰ τρομάζουν·
—καὶ σ' τίς παλιὲς λουφώξανε φωλιά τω

πέρ' ἀφ' τὸ Δρίνο, πέρ' ἀπὸ τὸ Νέστο—
τόποι κι' ἄθροῦποι, τόρα, νέοι καὶ γέροι,
λευτερωτὲς καὶ νικητὲς μᾶς κράζουν !...

Δικέμπρης 1913

Σ' τὶς Ἐκκλησιᾶς

Σ' τὶς ἐκκλησιᾶς οἱ γιοῦλες, τὰ κεράκια πᾶνε
ν' ἀνάψουν, σ' τὶς ἐκόνες, μαυρομαντηλοῦσες,
γιὰ ὅλους ἐκείνους ποῦ πονοῦν, καὶ π' ἀγαπᾶνε
καὶ συχναστενάζουνε βαρυνγομοῦσες...

Κ' οἱ νιὲς οἱ ποθοπλάνταχτες, ποῦ καρτερᾶνε
τοὺς ἀκριβοὺς τῶ νᾶρθουν, χαμηλοβλεποῦσες,
ἓνα κερὶ κι' αὐτὲς ν' ἀνάψουν προχωρᾶνε,
κ' ἐρωτικὲς πνίγουν τὰ στήθια τῶν ἀγκοῦσες...

Κλιτὰ τὴν Παναγιά παρακαλοῦ νὰ δράμει,
ὅπου οἱ καλοὶ τῶν πολεμοῦν, νὰ τοὺς φυλλάξει
καὶ νὰ γυρίσουν ὕστερ' ὅλοι τους, νὰ κάμει !

Ἄλλοίμον' ὄμως ! Ἄπ' αὐτοὺς πόσοι θὰ ζήσουν
νᾶρθοῦνε πίσω ; θὰν εἶν' οὗλοι γεροὶ κι' ἄξι
γὴ μισερσί, σκακατεμένοι θὰ γυρίσουν ;

29 Ἀπρίλη 1914

Ἐρημος ὁ κάμπος

Ὁ κάμπος ἔρημος, δὲν εἶδ' ἄλετρι
τὰ σπλάγγα του βαθιά, νὰ τοῦ ξεσκίσει·
ὁ κάμπος ὁ παιηὸς ποῦ ἄλλοτ' ἐμέτρει
τόσα γεννήματα, ὄφετος θ' ἀφήσει,

νηστικὸ καὶ ἔρημο τόσο ψυχομέτρι...
Κανεὶς δὲν ἔσπειρε, γιὰ νὰ θερίσει,
σὰν ἔλλειψαν οἱ Γιάνηδες κ' οἱ Πέτροι.
—καὶ τάχα ποιὸς θὲ νὰ ξαναγυρίσει ;—

Τὰ σύνεργα, σ' τὸ σπίτι ἀκουμπισμένα,
τῆς δουλειᾶς, —καὶ ποιὸς ζέρει ὡς πότ' ἀκόμη !—
σ' τὴ γωνιάν, ὅπως ὅπως, σκουργιασμένα.

Τὸ σπίτι πεθισμένο δὲν ἀνοίγει,
παρ' ὄντες θὲ νὰ βγεῖ ἓνα βαρυγρόμι,
ποῦ καὶ τοῦτο μιὰ προσευκὴ τὸ πνίγει...

29 Ἀπρίλη 1914

'Ανόρεξα τὰ ὄζα...

'Ανόρεξα τὰ ὄζα, σ'τὴ στράτα στράτα,
δίχως παιγνίδια, στριμωχτὰ περνοῦνε'
σκύβοντας τὸ κεφάλι τὰ χοριᾶτα,
κι' ὅσα πεινοῦν ἀγριόχορτα τσιμποῦνε.

Τὰ χειμαδιὰ ἐρημάξανε καὶ σ'τὰ μιτᾶτα
τὰ ὄζα δὲν πᾶνε ν' ἀρμεχτοῦνε...
Κι' ὁ νιὸς βοσκὸς μὲ τὰ ὄρμα νιᾶτα,
τὰ μεστωμένα καὶ βουνίσια, ποῦνε ;

Σ' τὸν πόλεμο ! κι' ὁ κοῦρος τόρα
ἦρθε, καὶ ποιὸς θὰ τὰ κουρέψει ;
Καὶ ποιὸς τὶς προβατίνες ποῦ ὄρα ὡς ὄρα,

γέννα ἀνιμένουνε, θὰ μαρταρέψει ;
Μαλάκα καὶ μυζίθρα ποιὸς θὰ πῆξει ;
Κανεὶς δὲ θὰ γνιαστεῖ οὔτε θὰ ρωτήξει !...

7 Μάη 1914

Λυμένος ὁ ἀργαλιός...

Λυμένος ὁ ἀργαλιός σ' τὸ παραγῶνι,
ἢ σαῖττα παιγνιδιάρικα δὲν τρέχει
ἀνάμεσ' ἀπὸ τ' ἀνοιχτὸ στημόνι...
Κι' ἢ κοπελιά, καμιὰ ὄρεξη δὲν ἔχει,

Πρωικιά νὰ φάνει· κάθε μέρα λυώνει.
Τραγουδίε πλιό, σ' τὸν ἀργαλιό δὲν πλέχει,
τραγουδία ποῦ τὰ ζήλευε τ' ἀηδόνι,
καὶ μάταια τὸν καλόν της ἀπαντέχει.

—Δέσποινα Παναγιά, π' οὔλου τοῦ κόσμου
ὁ πόνος, εἶναι καὶ δικός σου πόνος,
κάμε νάρθει ξανά, πάλ' ὁ καλός μου.

Τοῦ γυρισμοῦ του δός μου τὴν ὀρπίδα
κι' ἀπ' ὄντεν ἔφυγ' ἔκλεισ' ἕνας χρόνος
ποῦ μὴν καλὴν ἡμέρα ἢ ἔρμη δὲν εἶδα !

12 Μάη 1914

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ὁ φίλος μου κλλιένης Ν Στεργίου, σ' τὴν Ἀθήνα, σ' ἓνα διαγωνισμό τοῦ Πολυτεχνείου ἀπὸ πέρισι, ξαναζωντανεύοντας τὸν ἀρχαῖο Ἄγγελο τοῦ Μαραθῶνα, εἶχε κάμει σ' τὸν πηλό, τὸν Ἄγγελο τῆς Νίκης ποῦ συμβόλιζε τὺς δύο μας νικηφόρους πολέμους.

Γιὰ τὸ ἔργο, ποῦ ἡ ζωὴ καὶ ἡ δύναμή του σὲ ξυμφωνιάζουν καὶ ποῦρθε, πρῶτο σ' τὸ διαγωνισμό, ἔχει γίνει τ' ἀκόλουθο σονέττο.

Σ' τὸν Ἄγγελο τῆς Νίκης

τοῦ Ν. Στεργίου.

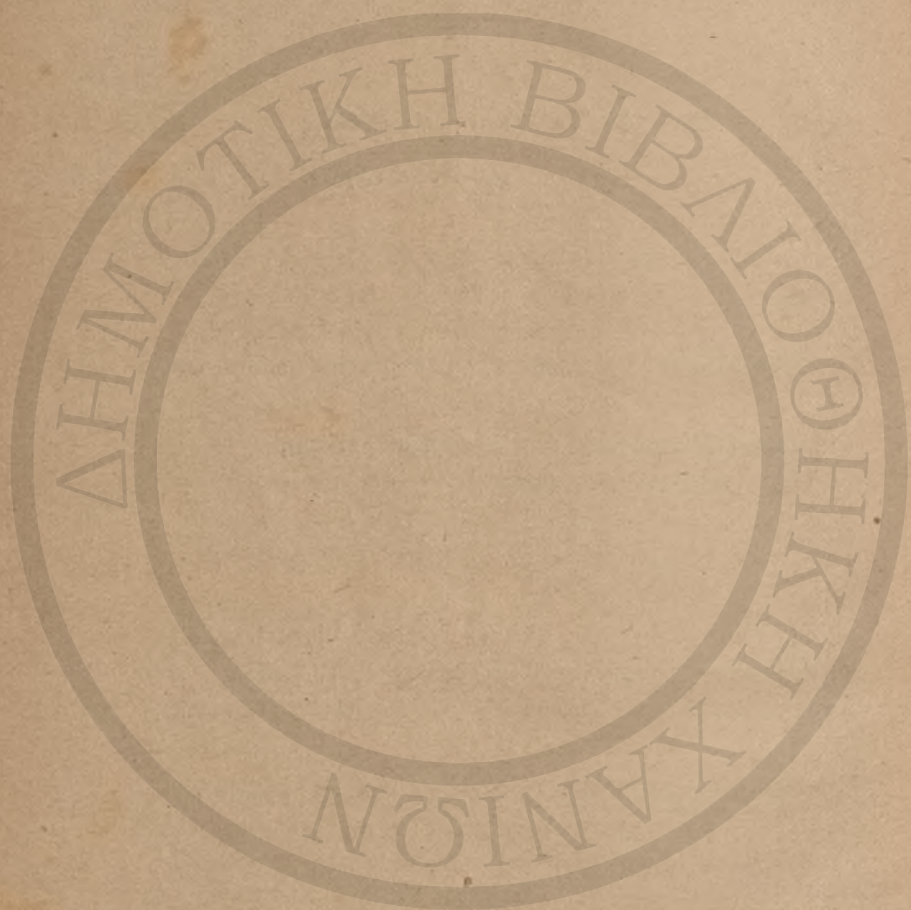
Τ' ἀνάσσομά σου ἐδίπλισες μὲς σ' τὸ πλατί σου στήθι
Ἄγγελε, κ' ἔτσι ἐτέντωσες τὰ νεῖρα τῶν ποδιῶ σου,
ποῦ τὸ κορμί σου ἀλύγιστο, ἀνάερα γιὰ λίγο ἐστήθη,
σ' τὰ δάχτυλα τοῦ ἐνὸς ποδιοῦ, καὶ βλέποντας ὄμπρός σου,

ν' ἀκαρτερεῖν ἀνήσυχα τὰ Παιελλήνια πλήθη,
ἢ νίκη ἐξωγραφίστηκε βαθιὰ σ' τὸ μέτωπό σου
κι' ἐφώνηξες : «Νικήσαμε !» καὶ μ' ἔτια ὄρμη ἐξεχύθη
μέσα σ' τὸ μαζωμένο λαόν, ὁ λόγος ὁ δικός σου,

καθὼς ἀπὸ τὸ σύνεφο, βροντῆ ἄξαφν' ἀμολιέται,
καὶ ἀνάμεσ' οὐρανοῦ καὶ γῆς, ἀφήνει βοή μεγάλη.
Καὶ τὸ κορμί σου ἀναίστητο σ' τὴ γῆν εὐτὺς κυλιέται!...

Σ' τὸ θάνατό σου δυόμισυ, ἔμεινες, χιλιάδες χρόνια...
Ὡς ποῦ ὁ τεχνίτης βρέθηκε κι' ἀνάστησέ σε πάλι
καὶ σοῦδωκε, καινούργια ζωή, ποῦ θὰ τὴ ζήσεις αἰώνια !

3 Μάρτη 1915

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΧΑΝΙΩΝ

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ

ΕΧΟΥΝΕ ΤΥΠΩΘΕΙ ΧΩΡΙΣΤΑ:

Τ' ΑΓΡΙΟΛΟΥΛΟΥΔΑ (τραγούδια) καὶ πουλιούνται
σ' τὸ βιβλιοπωλεῖο Ν. Σκουδύλλη 1 φρ.

ΘΑ ΤΥΠΩΘΟΥΝΕ ΣΕ ΛΙΓΟ:

Ο ΣΠΟΡΑΡΗΣ ΤΟΥ ΜΕΣΗΜΕΡΙΟΥ (τραγούδια)

23-10

